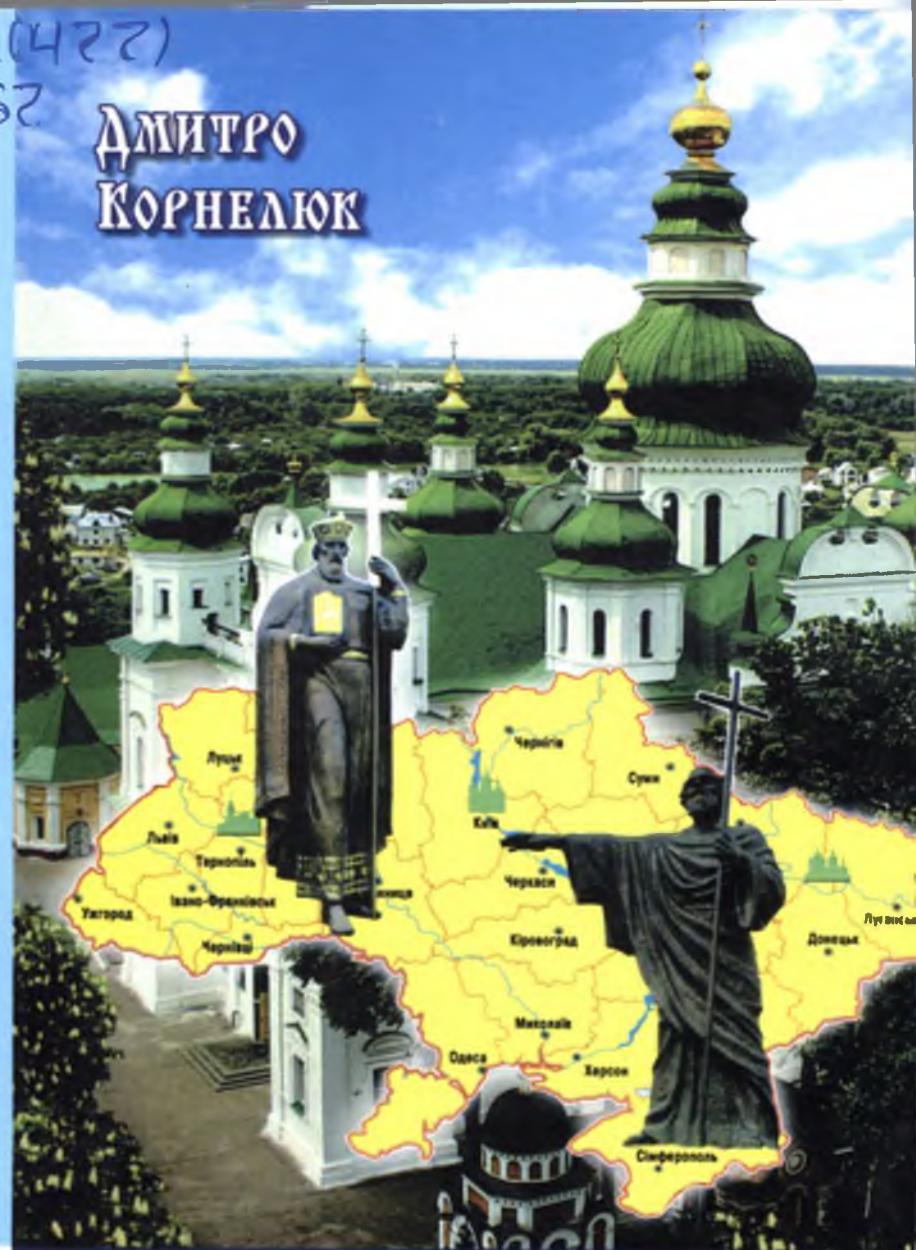

(422)

52

ДМИТРО КОРНЕЛЮК

РОСІЯНИ-МОСКАЛІ НА ЧУЖІЙ ЗЕМЛІ

ДМИТРО КОРНЕЛЮК

РОСІЯНИ-МОСКАЛІ НА ЧУЖІЙ ЗЕМЛІ

(До 330-річчя гетьманування
Івана Мазепи)

*Видання третє,
виправлене й доповнене*

2018 р.

ББК 63.3 (4УКР)
УДК 94 (477)
К 66

Зродились ти великої години

Праця Дмитра Корнелюка «Росіяни-москалі на чужій землі» видана до 330-річчя обрання Івана Мазепи гетьманом. Це дев'ята книга відомого на Волині краєзнавця, релігієзнавця.

Мета цієї праці – розповісти про Івана Мазепу як про своєрідний символ української національної ідеї; пройтися, хоч фрагментарно, стежками боротьби нашого люду з одвічним ворогом Росією-Московією за волю і кращу долю; заглянути в очі «старшому брату», який і сьогодні зі зброєю в руках лізе через наші кордони, зазіхаючи на нашу віру, нашу історію, нашу землю; показати суспільну місію Церкви у житті держави як її національний феномен.

Автор прагне налагодити розірваний духовний зв'язок поколінь і перенести в майбутнє досвід, патріотичні, моральні і духовні цінності старших поколінь, застерегти від екстремізму і помилок.

В книзі немає надуманих фактів, а лише правда, достовірна, щира і свята, яка базується тільки на документах і свідченнях очевидців без будь-яких художніх прикрас і політичної заангажованості.

Книга написана в дохідливій формі і зацікавить широкий загал читачів.

Рецензенти:

Петро Йолон, кандидат філософських наук, провідний науковець ІФ НАНУ ім. Г. Сковороди;

Василь Лозовицький, проєктор Волинської ПБА УПЦ КП, кандидат богословських наук.

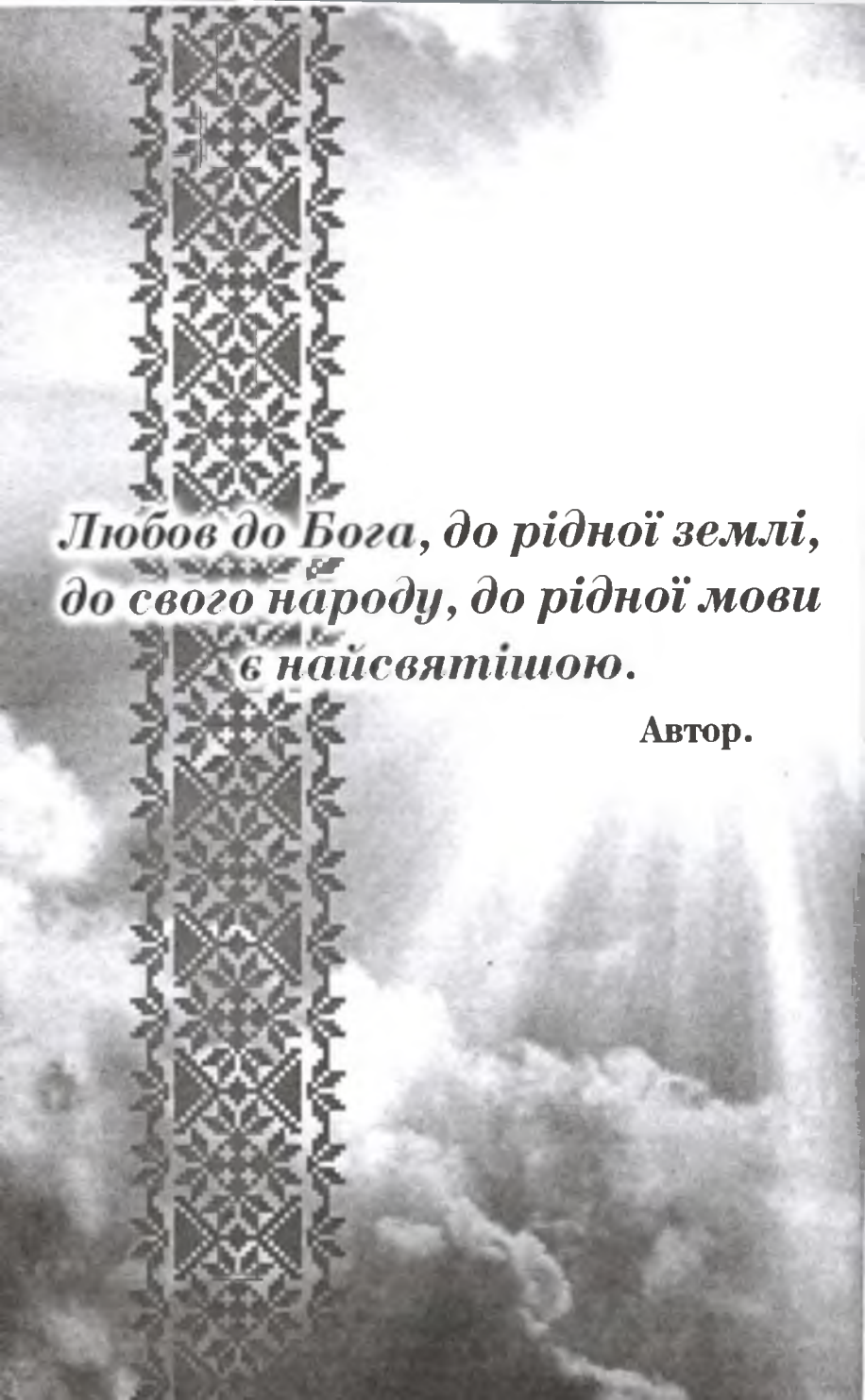

БОРИТЕСЯ – ПОВОРЕТЕ!

*...Зсім нам вкупі на землі
единомисліє подай
і братолюбіє пошлю.*

Тарас Шевченко.

*Любов до Бога, до рідної землі,
до свого народу, до рідної мови
є найсвятішою.*

Автор.

*Той гідний називатися
Людиною у нас,
Хто щиро дбає про народ,
Про край свій повсякчас.*

ШАНОВНИЙ ЧИТАЧУ!

Людське життя досить коротке. Мить історії. Від кожного з нас залежить – буде ця мить історичною, правдивою, святою чи фальшивою або розвіється з круговерті Всесвіту.

Ми живемо в час великих інформаційних технологій. Художня література, радіо, кіно, телебачення, Інтернет – все це доходить до пересічного українця на підсвідомому рівні, формуючи його світогляд і поведінку протягом всього життя, тобто відтворюючи не тільки історію народу, але й сам народ.

Переглядаючи і перечитуючи таку інформацію, не тяжко побачити, що добра половина є комерція, «полова», якою набивають нам, українцям, голови.

Сьогодні московська пропаганда не втомлюється базікати, що Київ без «великой Росии» не мыслим ни в коем случае! Що війна на Сході – це справа рук «бандерівців», що Київська Русь – то не Україна, а Росія! І що Святий Володимир в 988 році охрестив саме Русь, а не Україну...

Століття фальсифікацій, замовчування дійсної історії призвело до того, що ми, українці, не знаємо своєї правдивої історії. І найбільше це стосується висвітлення сторінок про визвольні змагання за незалежність і суверенітет України. Нині пропаганда Путіна вже перевищує геббелівську. Весь світ побачив, і навіть засліплені українці на Сході зрозуміли: як під маскою «старшого брата» сучасний путінський фашизм намагається реалізувати свій міф «общей истории», «общего Отечества», «единой русской Церкви».

Чи не саме цей міф і переконав росіян, що ми, українці, є «меншовартісними», «малоросами», «молодшим братом», що саме ми не країна, а «окраїна». А наші справжні національні Герої – це «українсько-буржуазні націоналісти», «вороги народу», «зрадники».

Можливо, нам варто повернутися до першої назви – Київська Русь? Можливо, тоді ми заживемо краще? А то ми все Україна-Окраїна... Що з однієї сторони окраїна, що з іншої окраїна...

Сувора правда постала з того факту, що неупереджена і об'єктивно виписана історія Незалежної України загрожує існуванню великого московського міфу, а, отже, вимагатиме перегляду багатьох імперських постулатів. Саме цей факт підсвідомо впливає на філософію мислення росіян щодо Незалежності України, й вибору Європейського вектору розвитку.

Цю вежу брехні, що з кожним днем посилюється у ЗМІ Москви, й покликана зруйнувати книга «Росіяни-москалі на чужій землі». Бо інакше ми не матимемо не тільки власної, Незалежної від Москви Церкви, а й власної Самостійної Держави. Пам'ятаймо! Суверенні держави творяться – бо суверенним народом, а не «детьми общего Отечества» й не представниками «русского мира».

Ми є господарями своєї землі і ми маємо пріоритет – боротьбу за інтереси Української нації. А нація – це мертві, живі й ненароджені в Україні. Тобто, минуле-теперішне-майбутнє. Минуле ми повинні шанувати, теперішне – сприймати, а майбутнє – будувати.

Кожен із нас – творець свого майбутнього, майбутнього своєї сім'ї, родини й України. Тому подбаймо вже сьогодні про те, які слова, яку сторінку кожен із нас впише у велику книгу новітньої історії рідної землі.

...Сині гори Карпат і чорне золото Донбасу; віковічні ліси Полісся і розбурхані хвилі Чорного моря; степи і Дніпро ревучий, що витікає з давньої історії і впадає в далечінь майбутнього. Все це наша земля з вами. Це наша з вами Україна. На цих землях жили тисячі поколінь наших предків. Вони оберігали цю Землю. Берегли її, як найдорожчий скарб. Для нас берегли. Збережімо і ми для своїх дітей та онуків.

Пам'ятаймо! Любов до Бога, до рідної землі, до свого народу, до рідної мови є найсвятішою.

Отож, метою цієї книги, завданням автора є розповісти про Івана Мазепу як про своєрідний символ української національної ідеї, подвижника боротьби українського народу за свою самостійність та Православну незалежність; пройтися, хоч фрагментарно, стежками боротьби нашого люду з одвічним ворогом Московського Ординського Улусу за волю і кращу долю; заглянути в очі «старшому брату», який і сьогодні, як чума, лізе через наші кордони.

Тому-то, кожний українець мусить зрозуміти, що цей підступний міф про «общее Отечество», «общую историю», «единую русскую Церковь» не сприяє нам у розбудові вільної держави і Церкви, не спрямований на поліпшення наших стосунків з Росією. Тим більше, що в неоголошеній війні Росії проти України путінська хунта знаходить підтримку РПЦ і особисто патріарха Кирила.

Ця книжка цікава, шановні читачі! З неї Ви дізнаєтесь багато такого, про що не чули раніше, а як і чули, то сфальшовано, що не відповідає історичній правді.

Ця книжка про те, як і чому ми так багато втратили на нашому історичному шляху і що треба (чи, навпаки, чого не треба) робити, щоб не втратити надалі.

Я хотів би, щоб вона допомогла Вам розібратися по суті сьогоднішніх суперечок довкола проблем, пов'язаних з

Українською Православною Церквою, та в наших історичних і сучасних взаємовідносинах із сусідньою державою, яку нам й досі вперто навязують як «общее Отечество – єдиную Русь».

Єдине, чого я не хотів би, – це щоб у когось із Вас у серці з'явилося почуття злоби або неприязні до цієї держави чи народу, що живе в ній. Адже відповідати злом на зло – то не християнський вчинок.

Ми маємо бути мудрими й сильними.

Історію треба знати не для зведення рахунків – то шлях в нікуди. Її треба знати, щоб поцінувати велич духу наших героїв, наших духовних авторитетів нації. Її треба знати, щоб не повторювати помилок минулого, позбутися нав'язуваного нам почуття неповноцінності й меншовартості. Це необхідно! Необхідно для того, щоб із кожним – і сусіднім, і дальшим народом – уміти і дружити, і співпрацювати як рівноправні партнери й гідні друзі.

Надіюсь і вірю, що ця книга допоможе пролити світло правди в душі кожного читача, хто візьме її до рук і уважно прочитає. Тоді у багатьох із Вас прокинеться світле почуття честі і людської гідності. І Ви тоді гордо промовите:

«Я – українець! Я – патріот!»

Сподіваюсь, що до того часу, поки не з'являться нові, ширші за обсягом праці (а вони таки з'являться), книга «Росіяни-москалі на чужій землі» виконуватиме роль патріотичної літератури й заспокоюватиме голод спраглого читача.

Нехай ця книга буде благословенням для кожного, хто зустрінеться з нею. Хай Господь пом'якшить серце і просвітить розум упередженого читача – у цьому моє бажання і моя молитва.

*З повагою,
Дмитро Корнелюк.*

ПРО АВТОРА І КНИГУ

Дмитро Пилипович Корнелюк народився 2 жовтня 1934 року в селі Секунь (хутір «Машів») Старовижівського району на Волині. Семирічку закінчив у сусідньому Городищі, а середню школу – в Облапах 1954 року. Працював і вчився. Закінчив фізико-математичний факультет Луцького державного педінституту ім. Лесі Українки. Згодом вивчав філософію, історію релігії та атеїзму в Київському державному університеті ім. Тараса Шевченка.

Спочатку працював завклубом, в райкомі комсомолу Старовижівського району, згодом – учителем, директором шкіл Ратнівського району, опісля – інспектором шкіл Камінь-Каширського району, заступником директора Ратнівської СШ.

З 1974 року Дмитро Пилипович – в Ковелі. Працював відповідальним секретарем товариства «Знання», начальником відділу освіти м. Ковеля, директором ЗОШ № 8.

Пішовши на заслужений відпочинок, Дмитро Пилипович продовжив свою діяльність – тепер уже на ниві журналістики і письменництва.

З-під пера Дмитра Корнелюка вийшов ряд релігієзнавчих і краєзнавчих праць: «Релігія і нове мислення», «П'ятидесятництво: історія, віровчення і сутність», «Уроки християнської моралі», «Основи християнської етики», «Духовне небо Волині», «Наша віра, наша правда», «Сівачі Слова Божого Волині», «Ковельщини славні імена».

«Росіяни-москалі на чужій землі» – дев'ята книга автора за 18 років його творчої праці. Це – спроба об'єктивно, без надуманих фактів, без політичної заангажованості, тільки на основі документів і свідчень очевидців розповісти про боротьбу нашого люду з одвічним ворогом Росією-Московією за волю і кращу долю.

Дмитро Корнелюк – надзвичайно яскрава постать. Це – філософ, культуролог, релігієзнавець, краєзнавець, педагог, мислитель. Але, перш за все, Дмитро Пилипович – віруюча людина, патріот України. Його високі знання, глибока віра й стали підґрунтям для написання таких високодуховних і патріотичних книг.

Він – яскрава особистість не лише на Волині. Це постать державницька, яка виходить далеко за межі краю.

А ще він найактивніший громадський діяч Волинського краю. Саме він – ініціатор і безпосередній організатор запровадження у школах Волині факультативного курсу «Основи християнської етики», який у перші роки читався за укладеною ним авторською програмою та навчальними посібниками «Уроки християнської моралі», «Основи християнської етики».

Книга Дмитра Пилиповича «Росіяни-москалі на чужій землі» є ідейним продовженням презентаційної книги «Наша віра, наша правда». В ній йдеться про боротьбу Українського народу з одвічним ворогом Росією-Московією за Державну незалежність та Православну самостійність.

Не часто ми можемо зустрітися з такою книгою: щирою, правдивою, переконливою. Дмитро Пилипович прагне передати сьогоднішнім і прийдешнім поколінням досвід, патріотичні, моральні і духовні цінності старших поколінь і показати як і чому ми так багато втратили на нашому історичному шляху і застерегти від екстремізму і помилок.

Книга вчить кожного із нас найвищої мудрості – посправжньому любити Бога, рідну землю, свій народ, рідну мову.

Сповідуючи християнські цінності, книга закликає до суспільної злагоди і єдності, міжконфесійного порозуміння і

зближення задля благородних соціальних справ. Вона зичить Церкві Христовій єдності, нашій рідній Україні – миру і процвітання, людям – віри, доброї долі і братерської любові!

Сподіваюсь і вірю, що унікальна книга Д. П. Корнелюка «Росіяни-москалі на чужій землі» допоможе досягти цього кожному, хто візьме її до рук і уважно прочитає!

Рецензент книги

Петро Йолон,

кандидат філософських наук,

провідний науковець

Інституту філософії НАНУ

ім. С. Сковороди.

ПЕРЕДМОВА

«Вони ступають нахабно, впенено, зухвало, агресивно.

Мабуть, немає в світі агресивнішого, дикішого, зухвалішого народу, як росіяни-московити.

(Юрій Мушкетик, письменник,
Лауреат Шевченківської премії,
Герой України).

Нарешті Івану Мазепі встановили пам'ятник! Бронзову скульптуру українського гетьмана 14 жовтня 2015 року розмістили на Соборній площі в Полтаві. Висота фігури – 3,2 метри, вага – 2,5 тонни. Монумент є першим повноцінним пам'ятником Іванові Мазепі в Україні. Вартість скульптури – 1,76 мільйона гривень. В урочистій церемонії відкриття взяв участь нащадок гетьмана – Ігор Мазепа. Погруддя козацького лідера вже встановлені в кількох українських містах і навіть у США та Австрії. До речі, у США є щонайменше п'ять селищ та міст, названих на честь українського гетьмана.

Натомість у Києві повноцінного пам'ятника Іванові Мазепі досі немає, а названу на його честь вулицю в центрі столиці за режиму Януковича добряче «вкоротили», давши частині вулиці іншу назву. А було це вчинено Черновецьким (тодішній мер Києва) на догоду Януковичу та на звернення Патріарха Московського і всієї Русі Кирила. Адже Руська Православна Церква й сьогодні, як впродовж сотень років, ненавидить гетьмана Мазепу, вважаючи його своїм ворогом, зрадником царя за його намагання визволити Україну з-під московського ярма. Більш детально про це – дещо пізніше. До

речі, в Луцьку кілька років тому встановили меморіальну дошку на одному з будинків по вулиці Гетьмана Мазепи.

Мета цієї книги, завдання автора – розповісти про Івана Мазепу як про своєрідний символ української національної ідеї, одного з організаторів змагань українського народу за свою самостійність та православну незалежність; пройтись, хоч фрагментарно, стежками боротьби нашого люду з одвічним ворогом Росією-Московією за волю і кращу долю; заглянути в очі «старшому брату», який і сьогодні зі зброєю в руках лізе через наші кордони, зазіхаючи на нашу землю, на нашу віру, на нашу історію; показати суспільну місію Церкви у житті держави, її національний феномен.

Варто нагадати читачу той факт, що термінами «мазепівці», «мазепинство» Москва від 1708-го аж по 1918 рік називала українських самостійників, національних героїв і взагалі український визвольний рух. У 1918 році Москва, вже комуністична, ці терміни, для означення українського самостійництва, доповнила модерними термінами «петлюрівці», «петлюрівщина» – від Семена Петлюри, в повоєнні роки з'явився термін «бандерівці», «бандерівщина» – від імені Степана Бандери.

Царизм не одне століття, а згодом і комуно-московська машина, багато років переконували українську спільноту, що

*Гетьман Іван Мазепа –
Національний герой України,
великий син Української
Православної Церкви.*

їх прислужники, а, отже, зрадники українського народу, – це герої, а справжні наші національні Герої – це «українсько-буржуазні націоналісти», «вороги народу», «зрадники» і «бандити».

Нині путінські демагоги термін «бандерівці» широко використовують, щоб просіяти ворожнечу між народами Сходу і Заходу України, викликати ще більшу ненависть «старшого брата» до України.

Але ці назви для нас не є образливими, навпаки – почесними, бо кожний свідомий українець славить діла Мазепи, Петлюри, Бандери як своїх героїв, які над усе любили Україну, нашу Православну Церкву, боролись за її волю, і за це життя своє віддали.

З М І С Т

Шановний читачу!	5
Про автора і книгу	9
Передмова	12
Розділ I. НАЦІОНАЛЬНІ ОСНОВИ ІВАНА МАЗЕПИ	15
Розділ II. ІВАН МАЗЕПА – ВЕЛИКИЙ СИН УКРАЇНИ І ПАЛКИЙ ЗАХИСНИК ПРАВОСЛАВНОЇ ВІРИ	18
Розділ III. ПРАВДА ПРО ПРОКЛЯТТЯ МАЗЕПИ МОСКОВСЬКОЮ ЦЕРКВОЮ	21
Розділ IV. РОСІЯНИ-МОСКАЛІ НА ЧУЖІЙ ЗЕМЛІ	26
Розділ V. КИЇВСЬКА РУСЬ – ТО НЕ РОСІЯ	40
Розділ VI. ВОРОГ МИРУ – НЕ ЛИШЕ ВІЙНА, А Й МІЖКОНФЕСІЙНЕ ПРОТИСТОЯННЯ	51
Розділ VII. ПРАВДИ НЕ СХОВАТИ	72
Розділ VIII. А ВСЕ ТАКИ ПРОЗРІННЯ НАСТУПАЄ!	80
Розділ IX. НАШОЇ ЦЕРКОВНОЇ ЄДНОСТІ БОЯТЬСЯ ВОРОГИ	91
Спільна молитва у Старій Виживці	100
Вогонь дерзання	103
Сведлили груди, виривали нігті, очі виймали ложкою	107
Незалежній Україні – Незалежну Церкву	110
Молитва за Україну	120
Використані джерела	122

Науково-популярне видання

Корнелюк Дмитро Пилипович

РОСІЯНИ-МОСКАЛІ НА ЧУЖІЙ ЗЕМЛІ

Історико-краєзнавчі нариси

Видання третє, виправлене й доповнене

Літературний редактор **Микола Вельма**
Теологічний редактор протоієрей **Станіслав Беспалов**
Комп'ютерний набір **Валентини Стречен**
Верстка, дизайн **Катерини Димарчук**
Коректор **Анна Юшук**

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 7,2. Обл.-вид. арк. 4,77. Тираж 215 пр.
Ціна вільна. Замовне. Зам № 1-44.

РВВ підприємця Івановський В. М.,
45000, м. Ковель, вул. Черняхівського, 14.
Реєстраційне свідоцтво Держкомтелерадіо України ДК № 3176 від 24.04.2008 р.

Віддруковано у підприємця Івановського В. М.
45000, м. Ковель, вул. Черняхівського, 14
Свідоцтво про державну реєстрацію фізичної особи-підприємця,
серія ВОО № 981325 від 18.02.2008 р.

Корнелюк Д. П.

К 66 РОСІЯНИ-МОСКАЛІ НА ЧУЖІЙ ЗЕМЛІ: Історико-краєзнавчі нариси. – Підприємець Івановський В. М., 2018. – 124 с.

ISBN 978-617-7612-05-5

Праця Дмитра Корнелюка «Росіяни-москалі на чужій землі» видана до 330-річчя обрання Івана Мазепи гетьманом. Це дев'ята книга відомого на Волині краєзнавця, релігієзнавця.

Мета цієї праці – розповісти про Івана Мазепу як про своєрідний символ української національної ідеї; пройтися, хоч фрагментарно, стежками боротьби нашого люду з одвічним ворогом Росією-Московією за волю і кращу долю; заглянути в очі «старшому брату», який і сьогодні зі зброєю в руках лізе через наші кордони, зазіхаючи на нашу віру, нашу історію, нашу землю; показати суспільну місію Церкви у житті держави як її національний феномен.

Автор прагне налагодити розірваний духовний зв'язок поколінь і перенести в майбутнє досвід, патріотичні, моральні і духовні цінності старших поколінь, застерегти від екстремізму і помилок.

В книзі немає надуманих фактів, а лише правда, достовірна, щира і свята, яка базується тільки на документах і свідченнях очевидців без будь-яких художніх прикрас і політичної заангажованості.

Книга написана в дохідливій формі і зацікавить широкий загал читачів.

УДК 94 (477)

ББК 63.3 (4УКР)

ДМИТРО КОРНЕЛЮК – педагог, філософ, культуролог, релігієзнавець, краєзнавець, культурно-просвітницький та громадсько-політичний діяч Волинського краю:

“Головне наше завдання – українізувати суспільство через звернення до національних

традицій та християнських цінностей нашого люду.

Бо інакше ми не матимемо не тільки власної, Незалежної від Москви Церкви, а й власної Самостійної держави”.